

Alifundur í Norðurlandahúsinum

Seinasta leygardag var alifundur í Norðurlandahúsinum. Føroya Havbúnaðarfelag skipaði fyri. Evnið var framtíðar politikkur alivinnunnar. Í pallborðinum vóru umboð fyri teir politisku flokkarnar, Aliráðið, landsstýrið og Havnbúnaðarfelagið.

Serstakliga vórðu trý evni umrødd. 1. Partafelagspolitikkin, mótvegis alivinnuni. 2. Smolt- og aliloyvi — tær avmarkingar har verða gjørdar, bæði hvat viðvikur stóð og tillutan av loyvum og 3. Møguleikar fyri aling á brimplássum, har neyðugt verður við stórum ilögum, sum t.d. á brimplássum og stóðum har ikki flutningssamband er til.

Fundurin var ikki almennur, men vórðu fólk, sum hava tilknýti til alivinnuna, boðin við.

Heine Heinesen:

Alingin menna bygdin

— Latið okkum brúka alivinnuna til at menna smáplássini og gera ilögur har fyri at skapa nýggj arbeiðsplass. Hetta segði Heine Heinesen úr Tjóðveldisflokkinum á pallborðsfundinum. — Eg trýgi ikki nógv upp á alingina á deyðu firðunum. Framtíðin liggur á eitt nú brimplássum. Har kunnu vit gera ilögur í verjugarðar. Hesar ilögur verða stórar, men verða bert gjørdar einuferð.

Hann helt ikki, at alistøðirnar eiga at vera ov smáar, tí tá skapa tær eingi arbeiðsplass.

— Tað má ikki endurtaka seg við alingina, sum er hent við jørðini, har alt er so smátthýtt at eingin kann gera nakað við jørðina og har jørðin tiskil liggur í ørøkt, helt Heine Heinesen og visti á, at vit eiga at seta framleiðsluskyldu á alistøðirnar. Hann helt eisini, at tað er gott at kommunurnar og tað almenna eru við til at gera ilögur í alivinnuna.

jan

Hans Jacobsen, form. í Havbúnaðarfelagnum:

Um fá ár ala føroyingar fisk fyri hálva mia.

Vit mugu bert fremja skilagóðar ilögur í alivinnuna og tí er neyðugt við ávisari stýring, segði formaðurin í Føroya Havbúnaðarfelag á pallborðsfundinum í Norðurlandahúsinum leygarðagin.

Tað var formaðurin í Føroya Havbúnaðarfelag, Hans Jacobsen, sum setti fundin um aliong, sum varð hildin í Norðurlandahúsinum seinasta leygardag.

Elith tann fyrsti

Hans Jacobsen greiddi fyrst stutt frá alisøgu Føroya. Hann nevndi Elith Gotfred, sum í 1951 sum tann fyrsti í Føroyum fór undir fiskaaling av týðningi. Hóast hann rakk langt, so miseydnadust royndir hansara. Seinni — í 1960 — kom so Júst í Túni inn í myndina. Hann seldi í 1969 umleið 8 tons av aldom silum til Bretlands. Júst hevði alistøð sine í Skálabotni og setti eisini landsstýrið pening í støðina. Seinni varð støðin so yvirtikin av landinum.

Hans Jacobsen nevndi so eisini aðrar undangongumenn innan fiskaaling. M.a. Menning Geyta, Sigmund Petersen, sála og so Silaveiðufelagið.

Gongd á

Í 1981 kom verulig vend í alingina. Royndarstøðin hjá tí almenna, Fiskaaling, hevði tá gjørt eitt

stórt fyrireikandi arbeiði og tað vóru fleiri, sum góvu sær far um hesa vinnu. Hetta árið vórðu 5 loyvi givin til aling á sjónum. Her vóru sjálvandi ymisk byrjunarbæk, eitt nú vóru alirngarnir ov veikir til at klára veðurlagið. Hetta kostaði nógv, og summir alarar máttu gevast.

Men í 1984-85 kemur rættilig gongd á alingina. Marknaðurin er sera góður, og tað ger sitta til, at fleiri fara at ala.

Í dag eru so umleið 50 alistøðir á sjónum umframt einar 10 smoltstøðir. Júst nú eru so loyvi givin til 9 smoltstøðir afturat.

Hans Jacobsen setti, at prisurin á alifiski fer helst at lækka nakað í framtíðini, men fer at vera meira javnur enn nú.

Alitöl

Formaðurin í Havbúnaðarfelagnum visti síðani á alingina hjá norðmonnum og øðrum grannum. Hann segði, at norðmenn um ár 1990 fara at ala millum 80 og 90.000 tons av fiski og skelja-fiski. Eisini finnlendingar og danir fara at økja munandi um sine aling.

Hann visti síðani á tøl

fyri okkara egnu framleiðslu av alifiski. Í ár fara vit helst at framleiða eini 1200 tons til eitt virði uppá 70 mill. kr., í 1986 umleið 300 tons fyri 180 mill. kr. og í 1987 umleið 7.000 tons fyri millum 400 og 450 mill. kr.

Hans Jacobsen setti, at alivinnan longu nú er lutfalsliga stórt partur av útflutningi okkara og fer hon, sum tölina visa, at fáa alsamt størri týðning sum frálidur.

Stýring!

Hann helt tað vera neyðugt við stýring, men spurningurin er so, í hvønn mun og á hvønn hátt.

Hann helt, at kunnu vit stýra vinnuni uttan at nerva virkishug og virkis-menning, so er stýring góð, men fer stýringin at darva virkismenningina, so er hon ikki góð.

Hans Jacobsen helt, at vit eiga bert at fremja skilagóðar ilögur í alivinnuna og vónaði hann, at teir, sum fara undir aling, eru fólk við áráði, skynsemi og vilja til at leggja rygg til.

jan

Hans Jacobsen, form. í Havbúnaðarfelagnum er hjart-skygður

Vilhelm Johannesen, alimálaráðharri:

Kortanei til spekulation í aliloyvum

— tey eru almenn og — landsstýrið skal eisini góðtaka sølu av partabrevum í alistøðum

— Tað er ikki loyvt at selja partabrev í alistøð uttan at landsstýrið gevur loyvi til tess. Hetta hevur landsstýrið sett sum treyt í tvey tey seinastu loyvin, sum eru givin alarum, upplýsti Vilhelm Johannesen.

landsstýrismaður í alimálum á pallborðsfundinum í Norðurlandahúsinum leygarðagin.

Hann segði, at teir í lotuni arbeiða við at gera fastar reglur um sølu av partabrevum, men kundi ikki upplýsa, hvussu hesar reglur koma at siggja út.

Hann legði tó dent á, at tað er landsstýrisins politikkur, at teir, sum fáa loyvi til at ala á einum ávisum øki, sleppa ikki at

selja hesi loyvi til aðrar við tí fyrri eyga at fáa figgarligan vinning burtur úr søluni.

Vilhelm Johannesen segði, at loyvinu eru almenn og ikki til sølu. Hann visti á, at landsstýrið við hesum treytum ynskir at forða fyri, at eitt nú útlendskar fyrirkur leggja seg á alingina í Føroyum.

Hann helt fyrri, at vit mugu ikki endurtaka støðuna, sum hevur tikið seg upp í landbúnaðinum, har ein stórt partur av jørðini er vorðin uttanbiggjarjorð, og har hetta forðar fyri menning, har jørðin er.

Vilhelm Johannesen visti á, at tað í Noregi er